

Utdanningsstøtteutvalget

Deres referanse

Vår referanse
26/37-3

Vår dato
15.04.2026

Innspill fra Universitets- og høyskolerådet til Utdanningsstøtteutvalget

Universitets- og høyskolerådet takker for muligheten til å delta i referansegruppen for Utdanningsstøtteutvalget og til å komme med et skriftlig innspill.

UHR mener det er behov for en solid, stabil og forutsigbar utdanningsstøtte, for å sikre like muligheter til å ta utdanning. Mye i dagens utdanningsstøttesystem fungerer godt og må tas vare på.

Utdanningsstøtten må gjøre det mulig å være heltidsstudent. Til tross for at studentene har fått økt studiestøtte i statsbudsjettene de siste årene, står studentene fortsatt i en svært presset økonomisk situasjon. Studenter er særlig utsatt når prisene stiger, og med kraftig økte matvarepriser og boligpriser må mange studenter jobbe mye ved siden av studiene. Dette kan gå utover både kvaliteten på og progresjonen i utdanningen, og tid til fritid og studentaktiviteter.

Mange studenter har både ønske om og kapasitet til å jobbe noe ved siden av studiene, og det er positivt. Det bør imidlertid ikke være et mål med utdanningsstøtten å stimulere til at studenter skal få arbeidserfaring. Det må være mulig for en fulltidsstudent å konsentrere seg fullt og helt om studiene og ha et aktivt studentliv ved siden av studiene. UHR har lenge støttet kravet fra Norsk studentorganisasjon om å knytte studiestøtten til grunnbeløpet i folketrygden (G) og øke den til 1,5G.

Studenter som har praksis som en stor del av utdanningen, har ofte mindre mulighet til å jobbe ved siden av studiene og ekstra utgifter i forbindelse med praksis. Dette er store og viktige utdanninger, som sykepleie, lærer og politi. UHR mener at ordningen med bo- og reisestøtte til studenter som får ekstra utgifter i forbindelse med praksis må gjelde alle studenter med obligatorisk praksis som del av studiene, og at ordningen fortrinnsvis bør administreres av Lånekassen.

Lånekassen har siden den ble opprettet vært et viktig verktøy for sosial mobilitet. Det er fortsatt en utfordring å gjøre utdanning tilgjengelig for flere. Utvalget bør vurdere hvordan utdanningsstøtten fortsatt kan bidra til sosial mobilitet i høyere utdanning. Mange studenter ender opp med en svært stor gjeldsbyrde etter studiene. For noen kan det å ta opp lån i seg selv være en hindring. Utvalget bør vurdere tiltak for at ikke lånebyrden skal bli uforholdsmessig stor etter endt utdanning. Det er også viktig at utvalget ser på målkonflikter mellom utdanningsstøttereguleringen og f.eks. regelverket for arbeidsrelaterte ytelser.

Fremover er det særlig viktig å vurdere hvordan utdanningsstøtten kan bidra til at flere tar etter- og videreutdanning. UHR har vært kritisk til å knytte en stor del av stipendandelen til gradsgjennomføring, blant annet fordi det kan være et disinsentiv for livslang læring. Det har en verdi at folk tar enkeltemner som kan bidra til å dekke arbeidslivets behov for kompetanse. UHR mener også at å knytte stipendandelen til gradsgjennomføring straffer

Postadresse
Hammersborg torg 3 (12. etasje)
0179 Oslo

Telefon +47 409 14 969
postmottak@uhr.no
www.uhr.no
Org.nr. 917 697 825

Saksbehandler
Anne Karine Nymoen
Anne.Karine.Nymoen@uhr.no
Telefon +47 90099801

studenter som av ulike årsaker ikke klarer å fullføre en hel grad eller som trenger å bytte studieløp underveis.

Utdanningsstøtten bør primært brukes for å stimulere flere til å ta utdanning, ikke andre politiske formål som for eksempel å stimulere til bosetting i distriktene. UHR er derfor skeptisk til dagens gjeldssletteordninger, og mener at dette er et sted der utvalget kan foreslå innsparinger, gitt mandatet om at minst et av forslagene skal innebære mindre ressursbruk enn i dag. Utvalget bør se hen til oppryddingen av opptaksregelverket i kjølvannet av NOU 2022:17 *Veier inn – ny modell for opptak til universiteter og høyskoler*. Der ryddet man opp i tilleggspoeng og særordninger. UHR mener det er potensial for å etterstrebe samme nøytralitet innenfor studiestøtten.

Avslutningsvis vil UHR understreke at vi er sterkt kritiske til å bruke studiestøtten til å dimensjonere eller selektene enkeltutdanninger, for eksempel ved å forbeholde studiestøtte eller gi ekstra stipend til noen utvalgte utdanninger. UHR mener studiestøtteordningen bør være mest mulig nøytral.

Vennlig hilsen

Nina Sandberg
generalsekretær

Anne Karine Nymoen
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UHR